Verslag excursie luisteren naar 'burrelende' damherten in Oranjezon

Zaterdag 14 oktober 2018 onderleiding van Peter Boelee

Rond half 5 waren wij, Peter, Elly, Martine, Hein en bram op de parkeerplaats bij Oranjezon waar onze wandeling/zoektocht starten. Nog te vroeg om op zoek te gaan naar de damherten. Eerst langs het bovenduin een wandeling gemaakt. We werden al snel verwelkom door een groep staartmezen. Al zwevend vlogen ze van struik naar struik met het bekend gepiep. Al vrij snel zagen we allerlei soorten paddenstoelen. Zeker niet iedere soort kon op naam gebracht worden. Hieronder een aantal bekende soorten, te weten aardappel bovist, parasol paddenstoel en zwavel kopje. Wat betreft deze laatste heeft er een directe check plaatsgevonden door Niek Oele door een foto aan hem door te sturen. En we kregen een snelle reactie.

Omdat we toch nog wat tijd overhadden zijn we naar de zeekant gelopen en o.a. een blik geworpen op de Noordzee en de jonge duinen. Op veel plaatsen langs de Nederlandse kust niet meer aanwezig maar tussen Dombrug en vrouwenpolder goed herkenbaar.

Inmiddels tijd om op zoek te gaan naar de juiste plaats om te luisteren naar ‘burrelende’ damherten in Oranjezon”. Het verbaast mij iedere keer de kennis die Peter inbrengt. Hij wist de juiste plaats te vinden om mogelijk de burrelende damhert mannen te horen.

Daar zaten wij (Martine, Peter, Hein en Elly)dan heel stil te wachten op een hoog duin waar het onderin volgens Peter zou moeten plaatsvinden.

En ja wel, na enige tijd hoorden wij dit bijzondere geluid, het burrelen van de mannelijke damherten. Tijdens de bronst periode die ongeveer begint in oktober, gaan de mannetjes damherten burlen. Dit is een diep geluid vanuit de keel waarmee ze indruk proberen te maken op de vrouwtjes en de andere mannetjes damherten.

WISTEN JULLIE DAT? (BRON NATUURMONUMENTEN)

Damherten echte zwervers zijn?

De volwassen mannetjes trekken het grootste deel van het jaar samen rond. De vrouwtjes leven in roedels, die naast het vrouwtje bestaat uit jongen van dit en van vorig jaar. Dominante vrouwtjes (hindes) voeren deze groepen aan. Zo'n roedel heeft wel een vast woongebied. De woongebieden van deze roedels kunnen elkaar overlappen.

Damherten zich in het najaar voortplanten?

Damherten planten zich voort tijdens de damhertenbronst, van half oktober tot half november. Na een draagtijd van 230 dagen brengen hindes in mei, juni of tot juli een kalf ter wereld. Het kalf schuilt de eerste weken alleen in de vegetatie, maar kan als het wil, wel achter moeder aanlopen.

Damherten gek zijn op gras en kruiden?

Damherten eten uitsluitend plantaardige voeding, zoals grassen, kruiden, jonge bladeren, bessen, en 's winters schors, hulst en heide, eikels en beukennoten. Doordat ze iedere dag flink eten, helpen ze natuurgebieden openhouden. Samen met edelherten, reeën, konikpaarden en Schotse hooglanders worden damherten wel grote grazers genoemd.

Damherten zijn uitgezet door de Romeinen?

In West-Europa kwam het damhert tussen de diverse ijstijden van nature voor. Na de laatste ijstijd trokken de roedels naar Zuid-Europa. Het is aan de Romeinen te danken dat damherten ook in Nederland in het wild te zien zijn. Het dier werd door de Romeinen meegenomen naar het noorden om hier te worden uitgezet voor de jacht.

Een mannetjes damhert ook wel schoffelaar wordt genoemd?

De geweien van damherten heten schoffelgeweien. Ze zijn wat breder en de 'enden' korter dan bij edelherten. Het gewei is nuttig als mannetjes in de bronsttijd onderling bepalen wie de sterkste is. In april wordt het schoffelgewei afgeworpen. Wie op de Veluwe komt, kan met wat geluk zo'n mooi gewei vinden. In augustus lopen damherten weer rond met een nieuw tooi van sterk en gevoelloos gebeente.

Op de terugweg hebben nog prachtig beelden gezien van volwassen vrouwelijke damherten en groepen jonge. Omdat het inmiddels vrij donker was, moeilijk te fotograferen.

Tot slot.

Een geslaagde excursie in een gebied met een grote natuurwaarden.

Bram Tissink

